

דפנות מגיעות לסכך אלא העמד דופן שתיים או יותר תחת הסכך והשאר הניחו בלא דופן כדי שיהא האור נכנס בו אבל אם מגיעות לסכך אפי' למעלה מכ' אמי (כ"ש) [כשרה] כרבה דאמר משום ידיעה היא. וקיי"ל כרבה דהא (ב) כל מיליה כרב (הונא) עביד. והא דאמר רב הונא משמיה דרב מחלוקת בשאין בה אלא ד' על ד' אמות כו'. והא דאמר רב חנן משמיה דרב מחלוקת כשאינה מחזקת אלא ראשו ורובו ושולחנו וכו' דבריהן פשוטין הן. נמצאו שמזעות שלשתן משמיה דרב. ואמרין בשלמא שמזעה דרבי יאשיה לא פליגא אשמעתא דרב הונא ורב חנן משום דלא איירי (ב) אלא הכשר בדפנות אבל משך בשיעור לא (אורי) [איירי]. ויש מי שגורסים פליגא ופשוטה היא. אלא רב הונא ורב חנן בר רבה במחזקת ראשו ורובו פליגי אבל אם הוא רחבה יתיר מזה השיעור [כשרה] נימא בהכשר סוכה פליגי אליבא דרב. ושנינו לא כולי עלמא הכשר סוכה במחזקת ראשו ורובו ושלחנו ובהא פליגי מר סבר רב חנן בר רבה במחזקת ראשו ורובו פליגי אבל אם היא רחבה יתיר מזה השיעור אפילו גובהה מכ' אמה אפילו לת"ק כשר וכ"ש לר' יהודה ורב הונא סבר מכדי ראשו ורובו ושלחנו עד ד' אמות על ד' אמות פליגי יתיר מר' אמה על ד' אמות פסולה ור' יהודה מכשר עד מ' ונ' אמה א"ר יהודה מעשה בסוכת הילני המלכה שהיתה גבוהה מכ' אמה והיו זקנים נכנסין אצלה ולא אמרו לה דבר: ירושלמי אמרו לו מפני שהיא אשה ואיך אשה מצודה במצות ואמרה להן והלא ז' בנים היו לה תלמידי חכמים אית לך למימר בסוכת מלכה שאינה מחזקת אלא ראשו ורובו ושלחנו אלא כשאין הדפנות מגיעות לסכך חלוקתם שפיר שדרך המלכה לישב בסוכה כעין (הכל) זו אבל לדברי (הכל) מי שאו' בסוכה קטנה

חשק שלמה על ר"ח (א) [עיי' ברי"ק שכי' ואיכא מ"ד הלמא כרבה דכל מילי כרע עבד ופשוט שכוון על רבינו הר"ם ז"ל. (ב) [נראה דל"ל אלא בהכשר דפנות אלא בשעור משך הסוכה חלוקתם אפ"ן].

כרבי זירא לא אמרי. הא ללא קאמר משום קושיא דלצ"י כדקאמר על רבא משום דרבי זירא שני לאצ"י שפיר:

וכיון הדפנות מגיעות לסכך מישלמ' שלמא ביה עינא. ולא דמי לנר תנוכה וקורת מצוי ללא חשיב היכר למעלה מעשרים

לע"פ שהקורה על גבי כתלים דהתם קורה טפח לא שליט זה עינא כמו צסוכה דרמזה טווצא: **יש** בה יותר מארבע אמות אפילו למעלה מעשרים כשירה. לצסוף מסיק לרז הונא סבר מראשו ורוצו ושולחנו עד ד' אמות פליגי יותר מד' אמות כשרה ותימנה וכי נכסיר צרמזה משהו יתר מד' אמות חס היתה גבוהה מעשרים אפילו טווצא הא ודאי אין כאן כל סוכה וי"ל דלעולם נרין הרוצח לפי הגוזה * לפי חשבון ד' אמות לעשרים אי נמי קים להו לרזנן דאפילו בגוזה אלף אי אפשר שלא יהא כאן כל סכך פורתא חס היתה רחבה יותר מד' אמות כדאשכחן צפרק יוה"כ (יומא דף פ: ב) גבי כותבת הגסה דמיצבא דעתא דאמרין כולי עלמא טווצא עוג מלך הצנן פורתא: **כרבי זירא דאמר משום צ"ל** אצל כרבה דאמר משום מישלט עינא לא דאפילו רחבה טווצא לא שלטא זה עינא: **כמאן דלא בחד.** ודברי רז חנן צר רבה לריכה טעמא ויש מפרשים משום דהוה ליה לול של תרנגולין כיון דגזייהו וקטניה כולי האי אצל מחזקת טפי מכדי ראשו נפקא מכלל לול של תרנגולין לאקרובי סוכה:

ה"ג ר"ח בשלמא דר' יאשיה דרב חנן ודרב הונא לא פליגי אדר' יאשיה [דלא דלא יהיב שיעורא למשכא בו]. וכתב רבינו חננאל ויש שגורסין פליגא: **עד ארבעים וחמשים אמה.** כי האי גוונא קתני גבי מצוי צריש עירובין (דף טז: ב) ולא תיקשי ללא דייק הכא השתא חמשים כשרה ארבעים מיציעא כדדייקין צריש אלמנה ניונית (כמוצות דף טז: ב) גבי אלמנה ששהתה שתיים ושלש שנים ולא תצעה מוונותיה איצדה מוונותיה וצסוף צ"ק (דף קיח: ב) גבי לוקחין מן הרועים ארבע וחמש לאן ארבע וחמש גזין דהתם ניחא דהוי זו ואין נרין לומר זו משום הכי קשיא ליה אצל קשיא מההיא דפרק צנות כותים (מה לו: ב) גבי קישוי דקאמר רבי מאיר אפילו ארבעים וחמשים יום ופריך עלה השתא חמשים מקשיה ארבעים מיציעא ויש לומר דאיכא לשנויי הכא כי הווא לישנא דמשני צריש מפנין (שנא דף קכו: ב) ארבע וחמש כדאמר רבי אינשי וה"ה אפילו טווצא אצל לגבי קישוי לא שייך לשנויי הכי ללא מיסתבר שיטהר קישוי לעולם וכן פרק צננה אשה יולאה (שס ב: טז) גבי סנדל המסומר שנשתתירו זו ד' וחמש פשיטא ליה ללא שרינן טווצא וצריש לע"פ (כמוצות טז: ב) גבי משהה אדם אשתו צ' וג' שנים בלא כתובה ועוד התם (דף טז: ב) גבי יונק תינוק והולך אפילו ארבע וחמש שנים צהני שייך לומר ה"ה אפילו טווצא: *

בולחו. הנך אמוראי: ברבה לא אמרי. דיליף מלמען ידעו: הדוא. לאו צדיעה דשיצת סוכה קא אמר אלא צדיעות דורות הצאין היקף סוכות ענני כבוד הנעשה לצבות: לימות המשיח. אותם סוכות יהיו לכל לעונג ולמקטור אצל סוכת מצוה אינה לכל: תרתי. דאין שם סוכה אלא העשויה לכל דההיא דימות המשיח משום דעשויה לכל קרויה סוכה: משום קושיא דאביי. דעשה מחינות של צרזל. ושינויא לא משמע להו הוואיל וקרה לאו דוקא עראי נקט לא ילפינן מיניה שיעורא: במאן. מהנך אמוראי דלעיל אצל הכ כו': מחלוקת. דר' יהודה ורזנן:

משלמ' שלמא ביה עינא. לרז דפנות דאי טעמא משום עראי הווא או משום כל דפנות מגיעות לסכך אמאי מודו רזנן: ה"ג מחלוקת צשאין זה אלא ארבע אמות על ארבע אמות אצל יש זה יותר כו': משום צ"ל. דאי משום משלט עינא צנפי מד' אמות פורתא לא שלטא זה עינא: הכי גרסינן מחלוקת בשאינה מחזקת אלא כדי ראשו בו'. ואם תאמר קשיא לרז אדרז אמוראי נינהו ואליצא לרז: (ב) כמאן דלא בחד. מהנך דלעיל דמפרשי טעמא דעשרים אמה דאי משום משלט עינא שיעורא דיותר מכדי ראשו ורוצו ושלחנו (נמי) לא שלטא וכל נמי ליכא ומחינות קצע נמי צעיא: ראשו ורובו. לרז סעודתן צהסיצה היתה על מטות ומסובין על כל שמאלס^ב ואין אוכלין זקופין וישצין כמונו לפיכך הוצרך לומר ראשו ורוצו לאפוקי קטנה שראשו נכנס זה ושלחנו ולא רוצו או ראשו ורוצו ולא שלחנו למשכא. למשך הסוכה דאמר צין גדולה צין קטנה לא נחלקו אלא צשאין דפנות מגיעות: אלא רב הונא ורב חנן. דאמרי טעמא לרזנן צשיעורא דמשכא הווא ומר אמר ד"ה ומר אמר ראשו ורוצו ושלחנו: נימא בהכשר פליגי סוכה. צצרכה וצרמזה פליגי דתרווייהו אית להו דכי פליגי רזנן צסוכה המצומצמת צשיעור הכשר אורך סוכה פליגי וצנפי מיהא^ב מכשרי אפילו היא גבוהה דכיון דרויחא איכא כל סכך או טעמא דתרינא להכשירה לרז הונא סבר אי אפשר להעמיד מחלוקתן צפתותה מד' אמות דאם כן בלא גבוהה מעשרים אמה פסולה דהכשר סוכה צצרכה אמות כרצי דאמר לקמן הכי (דף טז: ב): אבל יותר מבדי ראשו בו' כשירה. וטעמא דפסול למעלה מעשרים לא ידיע לן כדאמרן לעיל דהך לא כחד: ומר סבר בכדי ראשו ורובו ושלחנו. וכן ציותר עד ד' אמות פליגי צגוזה וטעמא משום כל אצל ציותר מד' לא פליגי דכיון דרויחא איכא כל: מיתביי. להנך אמוראי דפרישו פלוגתא דמתני' כדמפרש ואזיל^ב: קאן שאינו צריך לאמו. אמרינן לקמן (דף טז: ב). דחייב לחנכו צמנות סוכה: מדרבנן. שהוקיפו להרגיל את הקטן למצוה שהוא ראוי לה כדי שיהא מחונן ורגיל למנות: משום

(א) [מוספתא פ"א ה"א], (ב) [שנא כט: ושם נסמן], (ג) [פסחים קח., ד] [וע"ע חו"ס' שנא ס: ד"ה השתא ועירובין צ: ד"ה עד וצמנות טז. ד"ה שמים ודף ט. ד"ה ר"י וצ"מ מה. ד"ה השתא וצנדה לו: ד"ה ארבעים].

הנהגות הב"ח

(א) רש"י ד"ה כמאן ללא דל"ה עם ד"ה ראשו ורוצו:

גליון הש"ס

גמ' אר"י מנשה בהדינא המלכה. עיין עירובין דף לו ע"ה ח"ה מיכל ועיין בראשון סימן פ"ז: שם מדרבנן הווא דמחייב. עיין יומא דף פב ע"ה ח"ה ד"ה בן שמה וצ"ח שם היתה מנחמס למנוה צעלמא וק"ל ואין אמרי' צבוגיי וכו' קטן שא"ל לאמו מדרבנן הווא דמחייב ואיהי צברנן לא אשגחה ח"ש ועוד וכו'. הא אפי' מדרבנן לא מייציה איהי לחך אותם וצ"ג: תוס' ד"ה יש בה וכו'. צפי חשבון ד"ה צעשרים. ע"י תשובת חש"ן ח"א סימן קכו:

ליקוטי רש"י

משם ראיה. צמניה [לקמן כת.].

הנהגות וציונים

(א) [תיבת פורתא אין לו מובן ואולי צ"ל נמי לא שלטה בה] [גליון] ובכת"י הגי' פורתא נמי לא (דק"ס): [ב] בכת"י מהכי: [ג] בכת"י דפרישו טעמא דעשרים אמה צע"ל: [ד] נראה דהתוס' שלפנינו בשיבוש, ובתוס' הרא"ש ה"ג ר"ח בשלמא דר' יאשיה לא פליגי אדרב הונא ואדרב חנן בר רבא דלא קא יהיב שיעורא למשכא ויש דגרוס פליגא. ועיין מראה אש ומרומי שדה: